

Ο ποιητής Παύλος Λιασιδής

Ο Παύλος Λιασιδής, 100 χρόνια μετά τη γέννησή του και 16 μετά το θάνατό του, έχει περάσει στη συνείδηση του κόσμου της Κύπρου, σαν ένας από τους κορυφαίους δημιουργούς της κυπριακής διαλεκτικής ποίησης, που έχει ξεπεράσει τα, συχνά στενά, πλαίσια του λαϊκού στιχοπλόκου, γράφοντας και δημιουργώντας με γνώμονα ένα πολυσύνθετο σύστημα αρχών και αξιών και αρθρώνοντας με την ποίησή του και με συνέπεια ως το τέλος της ζωής του, συγκεκριμένο πολιτικό λόγο.

Γεννήθηκε στη Λύση το 1901 και έζησε μέσα σε συνθήκες δυσβάσταχτης φτώχειας και στέρησης. Οι συνθήκες αυτές, συνεπακόλουθο της πολύπτυχης εκμετάλλευσης που υφίστατο ο λαός μας κατά την περίοδο της αγγλικής αποικιοκρατίας, ο απόηχος των κοινωνικών ανακατατάξεων που επιτελούντο στην Ευρώπη τις πρώτες δεκαετίες του αιώνα μας και οι πολεμικές ιαχές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, χάρισαν στο Λιασιδή έναν αμύθητο πλούτο βιωμάτων και εμπειριών και σμίλεσαν το φιλοσοφικό και πολιτικό υπόβαθρο της ποίησης του.

Η ποίηση του Λιασιδή είναι πολιτική πράξη, όχι εκφράζοντας κομματική τοποθέτηση, αλλά τολμώντας να

*Κυριάκος Κωστέας
Καθηγητής Μουσικής - Συνθέτης*

Ο ανδριάντας του ποιητή που φιλοτέχνησε ο γλύπτης Λεωνίδας Σπανός

τοποθετείται με παρρησία στα προβλήματα της εποχής της. Αυτό είναι το πρώτο συμπέρασμα που εξάγεται μέσα από τις 13 συλλογές ποιημάτων που έχει εκδώσει ο ποιητής από το 1928 ως το 1987.

Η ποίηση δεν είναι απλά η τέχνη της στιχοπλοκίας και μόνο. Είναι πάνω απ' όλα περιεχόμενο. Ο Λιασιδής δεν ήταν πουριτανός. Δημιουργούσε,

τηρώντας με θρησκευτική ευλάβεια ένα αυστηρό σύστημα αρχών και αξιών. Γι' αυτό και καμιά φορά δεν έχει υποτάξει το πηγαίο ποιητικό του ταλέντο στη διατύπωση του χυδαίου, σε αντίθεση προς άλλους διακεκριμένους, διαλεκτικούς μας ποιητές, που έχουν να παρουσιάσουν στο έργο τους σειρές ποιημάτων με αθυρόστομο σεξουαλικό περιεχόμενο.

Ο Λιασιδής έγραφε αυτά που έγραφε, γιατί ήταν αυτό που ήταν.

Ως το τέλος ηθικός και πιστός στις αρχές και τις αξίες που επέβαλε η παράδοση του τόπου του:

«Αν' κούσετε καμιάν βολά τζιαί την τιμήν προσβάλω, σβήσετε τα τραούδκια μου πό 'βκαλα τζι' εν να ββάλω».

Διέθετε ένα σπάνιο μουσικό ταλέντο. Ήταν δεξιοτέχνης στο πιθκιαύλι και άριστος τραγουδιστής του μανέ.

Τόσο τα ταξίμια του στο πιθκιαύλι, όσο και οι αυτοσχεδιασμοί των αμανέδων που τραγουδούσε, έδειχναν

πόσο σίγουρα το ένστικτο του, τον οδηγούσε μέσα από τα δαιδαλώδη μονοπάτια της μουσικής μας παράδοσης.

Πέρα όμως απ' αυτά, ο Λιασιδής λειτουργούσε και σαν ρυθμοπλάστης. Σύνθετε, έπλαθε δικά του μέτρα και τηρούσε το ρυθμό, με τον οποίο ξεκινούσε ένα ποίημα, με συνέπεια ως το τέλος του.

Πέρα απ' τον παραδοσιακό 15σύλλαβο (8+7 ή ακόμα και 9+6), χρησιμοποίησε στα ποιήματά του και στίχους 5σύλλαβους, 8σύλ-

λαβους ή ακόμα και συνδυασμούς από 15+16, 11+8 και 12+10συλλαβές, δημιουργώντας έτσι μια πλούσια ποικιλία ρυθμών.

Οι στίχοι του Παύλου Λιασιδή είναι γεμάτοι ρυθμό και μουσική. Χρειαζόταν μόνο κάποιος να τους

Δεν ήταν μόνο οι σκέψεις και οι στίχοι του απόσταγμα κυπριακής λαϊκής σοφίας. Σκυφτός και λιγομίλητος, ο Παύλος Λιασιδής, σαν έσερνε τα θήματά του στους δρόμους της Λύσης, ελαφρολυγίζοντας τα γόνατά του, σ' ένα χαρακτηριστικό, για όσους ακόμα τον θυμούνται, περπάτημα, ήταν με τη θράκα, τα μαύρα κοφτά παπούτσια, το περιποιημένο γιλέκο και τη μαύρη ζώστρα, το στριφτό μουστάκι και τη χωρίστρα στα γκριζα μαλλιά, μια παραδοσιακή φιγούρα, απ' αυτές που για αιώνες περπατούσαν στα χωριά του μεσαρίτικου κάμπου

ντύσει με νότες για να γίνουν τραγούδια. Το 1961 ο Κωστής Κωστέας παρουσίασε για πρώτη φορά μελοποιημένους στίχους του Παύλου Λιασίδα. Ήταν το τραγούδι «Οι καημοί της Ξενιθιάς». Το πάντρεμα όμως της μουσικής του Κ. Κωστέα με τους στίχους του Λιασίδα, ήταν και μια ξεχωριστή στιγμή για την κυπριακή μουσική.

Στίχοι διαλεκτικών ποιητών είχαν μελοποιηθεί κι άλλοτε, χρησιμοποιώντας τους παραδοσιακούς ελληνικούς ρυθμούς, όπως του καλαματιανού και του συρτού.

Ο Κωστής Κωστέας όμως, πήρε την κυπριακή μουσική ένα βήμα παρακάτω, προσανατολίζοντάς την προς την κατεύθυνση απ' όπου προερχόταν και οδηγώντας τους στίχους του Λιασίδα, μέσα από τους συχνά άγραφους νόμους της βυζαντινής μουσικής σύνθεσης και τους δύσβατους και μέχρι τότε παραμελημένους δρόμους της παραδοσιακής μας μουσικής.

Δεν ήταν μόνο οι σκέψεις και οι στίχοι του απόσταγμα κυπριακής λαϊκής σοφίας. Σκυφτός και λιγομίλητος, ο Παύλος Λιασίδης, σαν έσερνε τα βήματα του στους δρόμους της Λύσης, ελαφρολυγίζοντας τα γόνατά του, σ' ένα χαρακτηριστικό, για όσους ακόμα τον θυμούνται, περπάτημα, ήταν με τη βράκα, τα μαύρα κοφτά παπούτσια, το περιποιημένο γιλέκο και τη μαύρη ζώστρα, το στριφτό μουστάκι και τη χωρίστρα στα γκρίζα μαλλιά, μια παραδοσιακή φιγούρα, απ' αυτές που για αιώνες περπατούσαν στα χωριά του μεσαρίτικου κάμπου.

Ο Παύλος Λιασίδης πέθανε στη Λάρνακα στις 29 Σεπτέμβρη το 1985, αφήνοντας μας, όχι μόνο το ποιητικό του έργο, αλλά κι επίσημα απ' τις 28 τ' Απρίλη με πρωτοβουλία των φίλων του στο ΣΥΚΑΛΥ, το βρακοφόρο αναστημά του σε έναν ανδριάντα, τον πρώτο βρακοφόρο ανδριάντα στην Κύπρο.

Β΄ ΥΠΕΝΟΥΜΙΣΗ

Η Επιτροπή του Σωματείου κάμνει θερμή έκκληση σ' όλους τους συνδρομητές, που καθυστερούν συνδρομές στο περιοδικό, να τις εξοφλήσουν για να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στο υπερβολικό κόστος της έκδοσης, άλλως προς μεγάλη λύπη μας, θα αναγκασθούμε να τερματίσουμε την έκδοση.